

Din ile ilgili işlerde ifrat, tefrit ve vasat nasıl olur?

İbadetler normal hayatın akışını zorlayacak bir seviyede ise, bu **ifrat**tır. İbadetler hayatın içinden tamamen çıkmış ise, bu da **tefrit** olur. İbadetler hem hayatın içinde hem de hayatın normal seyrini bozmuyor ise, bu da **vasat** oluyor.

"**İfrat ve tefrit**", doğru yoldan çıkmak, sırat-ı müstakimden ayrılmak anlamına geliyor. Dolayısı ile doğru yolun içinde ve sırat-ı müstakim dairesinde yapılan çok ibadet, çok zikir ya da titizlikle günahlardan kaçınmak gibi hususlar ifrat ya da tefrit kapsamına girmezler.

Dinde ifrat ve tefrit, ancak sünnet ölçülerinin dışına çıkmak ile olur. Mesela Peygamberimiz (asm) yılın belli aylarında ve günlerinde oruç tutmuş iken, bizim yılın tamamını oruç ile geçirmemiz ifrat, hiç oruç tutmamız da tefrit olur.

İbadet yapmakta da ifrat tefrit olur. Az ibadet etmek tefrittir. Gece gündüz insan takatini aşacak bir şekilde hep ibadet etmek de ifrattır. Gücünün yetmediği şekilde ibadet etmeye çalışmak, mesela geceleri hiç uyumadan namaz kılmak, gündüzleri hep oruç tutmak, hanımından uzak kalmak, et, süt, tatlı gibi şeyleri hiç yememek, ifrattır, aşırı gitmektir.

Bazı hususi şahısların hususi ibadet ve takvaları onlar açısından ifrat olmaz, ama bu hususi halleri herkese teşmil etmek ifrat olur, kabul edilemez. Şeytan ifrat ve tefritte gezer hayırlı bir ameli insana öncelikle yaptırmamaya çalışır, buna engel olamaz ise bu sefer o ameli aşırılıklarla (*ifrat ya da tefrit*) ifsad etmeye çalışır.

İki ton yük taşıma kapasitesi olan bir arabaya beş ton yük atarsan, araba en fazla birkaç gün idare eder ondan sonra bozulur hiç yük taşıyamaz hale gelir ki bu ifrattır. Aynı arabaya on kilo yük atıp aynı yola sürmekte tefrit olur ki bu da zararına çalışmak demektir. Arabaya kapasitesi kadar yani iki ton yük atıp uzun yıllar arabayı çalıştırmak ve bu arabadan kar etmek vasat oluyor. İbadeti bu örneğe tatbik edebiliriz.